

Niet dat onze herder met gesloten oogen zijne kudde weidt. Hij kent haar kwaad, al gaan wij ons grofste bij hem niet biechten, maar bij een toevalligen pater en, als het kant noch wal raakt, in Brussel in den donkersten biechtstoel, van de donkerste kerk rap binnen en buiten. En zooals Daan Moeykens nemen wij ook nog wat mee naar den hemel.

Hetgeen voor meneer pastoor overschiet als hij biecht hoort, 's winters met zijn voeten op een verwarmden plavei, is altijd nog ruim genoeg, om hem degelijk in te lichten over het forsche leven van het vlaamsche volk. Hij weet dat de moderne geest van heidendom langzaam doordringt tot in de afgelegenste huizekens.

Om nu maar den Eeckhout te noemen, ons gehucht van zeven huizen, daar gaan goed en kwaad op en af. Vroeger werd er nog al op jachtwachters geschoten en het gebeurde wel eens dat zoo'n dienaar van meneer den graaf 's nachts naar huis kwam gekropen, met een paar messteken in zijn lijf. Daar hooren wij niet meer van sinds meneer de Graaf, door de voorspraak van Henriken zegt men, de twee oudsten van den daglooner Cools tot jachtopzieners heeft aangesteld. Wees gerust dat zij de stroopers inrekenen en de hazen ook. Dat is dus beterschap.

Dan zijn er standvastige elementen, zooals de boeren Mertens en Podevijn. Waarschijnlijk bearbeidden zij deze bloeiende velden reeds in het leenroerig tijdvak. Sedert al die eeuwen bouwen de Mertens aan hun fortuin. Oorlogen, hongersnood, cholera, plagen tastten het aan en vernielden het. Zij herbegeven en nu is het fortuin groot. Maar het ondermijnde hunnen eenvoud en hunne vroomheid niet. Altijd voort zwoegen, sparen, bidden, baren en sterven zij zonder ontsproten en leveren aan het land van Vlaanderen harde mannen en vruchtbare vrouwen, probleemloos, degelijk, niet te verleiden en niet te verwoesten.

Een voorbeeld zijn de Podevijns, goede bureu, trouw en vroom volk, vastgebeten aan hun bezit. Maar sedert een generatie sukkelen zij wat met de vernieuwing van hun bloed, zoodat men niet goed meer wijs geraakt uit de verhoudingen. Er is vader noch moeder meer, er zijn twee ooms, drie nichten van 18 tot dertig jaar en een knecht en dan verder kinderen. Er zijn er nu vier en de menschen spreken weeral van een vijfde. Zij wonen afgezonderd en zijn het nu altijd twee dezelfde die voor kinderen zorgen of wordt dat onder de zes verdeeld, dat weten wij ook niet. Vrede en eendracht tieren op dat erf, nooit wordt er een onbetamelijk woord gehoord en vermits de kinderen de drie mannen nonkel noemen en de drie vrouwen moeder, zullen wij moeten wachten tot zij groot zijn en de ouderen dood om daar weer klaar in te zien.

Dan hebben wij b.v. ook dien Fik Rollé. Op ronde voor Sint Pieters Penning slaat meneer Pastoor hem natuurlijk niet over. Fik komt thuis als de pastoor juist neerzit. Hij vraagt waarom die rijke Paus geld van arme